

U Smržovky

Milý čtenáři!

Mluví se teď o datových stránkách a o tom, že nám spisovatelům je teď povinně zavedou. Děkuji, nechci!

Ono je to na hovno tak i tak. Kastlík je kastlík, víte, kde ho máte.

Ale můžete ztratit klíče, nebo vám ho mohou vykrádat, jako se to děje mně. Datová schránka nikde není, lítá ve vzduchu. K tomu, aby jste si jí mohl vybrat, potřebujete počítač, internet, peníze a zdraví. Jenže počítače se rádi porouchávají (před pár lety jsem ho měl asi dva měsíce v opravě). Internet není všude dostupný (třeba u mě na chalupě) a jak postupně chudneme a přestáváme mít na složenky, budou nám ho nejspíš vypínat i doma.

A vpravdě záleží i na zdraví. Vždyť se vám něco může stát s očima, s rukama, s duševním zdravím. Můžete skončit v nemocnici a co tam pak s datovou schránkou, když tělesná neposlouchá!

Datová schránka je pohodlnost státní správy, alibismus, a jak jsem snad vysvětlil, je to vlastně docela nebezpečná věc. Zejména pro nás, starší a chudé... 😊

♦ Rada města Turnov doporučila účast města v elektronické aukci všech tří provozních souborů areálů Shořalého mlýna v lokalitě Koňského trhu v Turnově, kterou ve dnech 25. - 27. října pořádá společnost GAUTE. (Marcela Jandová)

♦ Město Turnov zve na oslavy státního svátku 28. října. Den vzniku samostatného československého státu se ponese v duchu oslav výročí města. Program oslav 28. října odstartuje ve 13 hodin na historické radnici v ulici Antonína Dvořáka. Přivítá Vás hudební vystoupení nejmladších zpěváků turnovské ZUŠ, která se postará o hudební doprovod celého pátečního odpoledne.

Ve 14 hodin uvede vyhlášení Fotosoutěže Turnov 750.

V 15 hodin budou uděleny výroční medaile 750.

Svědky uložení pamětní schránky do věže radnice se můžete stát v 16 hodin.

Pamětní schránka ponese dokumenty a předměty související s výročím 750 let od první písemné zmínky o městě. Během celého odpoledne obsah schránky uvidíte v kancelářích vedení města. Stejně tak můžete nahlédnout do městských kronik nebo si na památku pořídit snímek ve výročním fotokoutku 750.

Na den otevřených dveří naváže tradiční pieta u pomníku padlých ve Skálově ulici, kde v 17 hodin zazní proslov starosty města.

Slavnostní večer začíná v 18 hodin v KC Střelnice, kde předávání ocenění města za rok 2022 završí koncert Karolíny Cingrošové a Amadeus Prague Ensemble s hudbou Antonína Dvořáka. Večerem provede Václav Žmolík.

Sváteční večer 28. října uzavře nevídaná show na náměstí Českého ráje.

Představte si hru světél, která vás provede od nejstarší historie Turnova po současný prostor. Unikátní videomapping na historické budově České spořitelny začne ve 21 hodin a můžete se těšit na skutečně nevšední zážitek.

Srdečně Vás zveme na slavnostně prožitý státní svátek v našem městě, které si celý rok připomíná také vlastní důležité výročí. (Marcela Jandová)

♦ Kulturní tipy

úterý 25. října, 19:30, městské divadlo

Tchyně na zabití

Ani sama Smrt nezabrání tchýním prudit a montovat se do života svým mladým. Čistokrevná „řachanda“ okořeněná duchařinou popisuje vztah mezi tchýní a zetěm, snachou a tchýní, mezi matkou a dcerou, synem a matkou, mezi mladými manžely a konečně a hlavně mezi tchýněmi samotnými. Ověřenou komedii přijíždí zahrát Divadelní soubor Tyl Slaná.

středa 26. října, 19:30, městské divadlo

Eva a Bohuslav Lédlovi – Z domácí scény

Dvojice umělců, která už více než čtvrt století patří ke stálícím mnoha žánrů hudebního života Turnova. Bohuslav Lédl vystudoval klavír na teplické konzervatoři u Ireny Nečasové a Miloše Mikuly, poté na pedagogické fakultě Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, kde později vyučoval improvizaci a působil jako korepetitor. V roce 1996 založil jazzový soubor Lédl Jazz Q. Od roku 1997 vede Pěvecký sbor Antonín Dvořák v Turnově a v roce 2003 se stal ředitelem ZUŠ Turnov. V současné době působí jako korepetitor i sólista a věnuje se vlastní tvorbě. Spolupracuje se svou ženou, sopranistkou Evou Lédlovou, která je nyní ředitelkou ZUŠ v Železném Brodě.

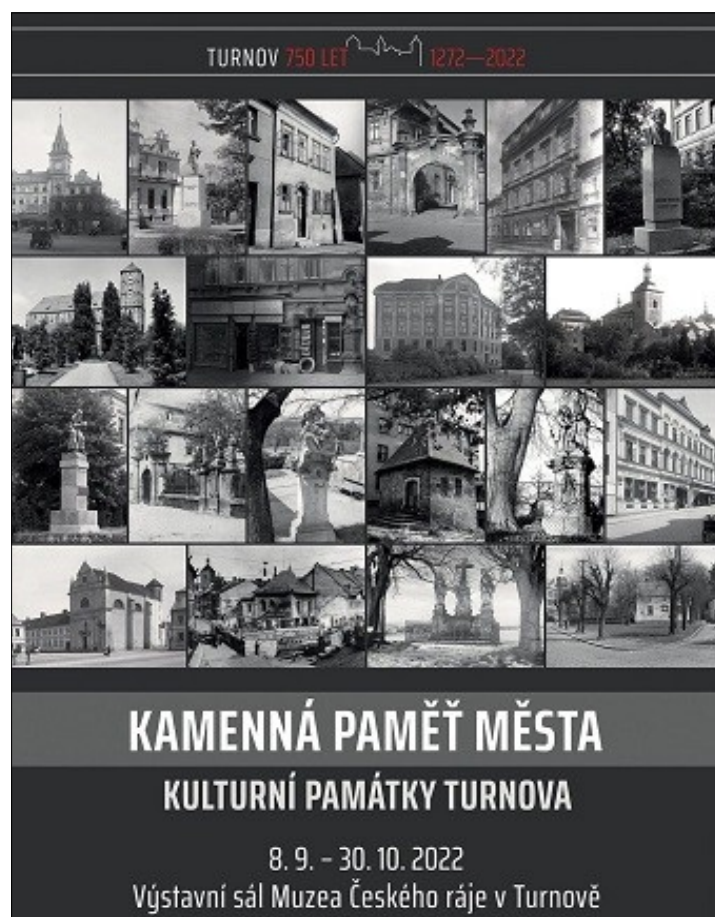
sobota 29. října, 19:30, kino Sféra

Královská opera: Madam Butterfly

„Láska nemůže zabít, přináší nový život.“ Tato slova pronesl během hvězdné noci v Nagasaki americký voják Pinkerton mladé gejšy Cio-Cio-San. Jak ale oba zjistí, nedbale vyslovená slova a sliby mohou mít nesmazatelné následky. Pucciniho strhující i srdceryvná opera se v produkci režisérů Moshe Leisera a Patrice Cauriera inspiruje evropskými obrazy Japonska 19. století.

sobota 29. října, 20:00, velký sál Střelnice
TAMDOLETMA & Lety mimo & Emozpěv

Turnovská kapela TAMDOLETMA vydala v první jarní den tohoto roku svoji podzimní desku Strana B. Nyní ji představí v jejím přirozeném ročním období spolu s několika novými a staronovými skladbami přearanžovanými do současného zvuku kapely. Milovaní Lety mimo přivezou svůj spacepunk a spoustu písní nabitých samplů a taneční energií v předvečer vydání své zbrusu nové desky re:fresh. Nesvatou trojici doplní pražští indie-folkové Emozpěv se svými hřejivými i chladnými písněmi o naději.

akademický malíř

RICHARD NÁHLOVSKÝ OBRAZY

Vernisáž výstavy v sobotu 22. října 2022 od 17 hodin

Sál radnice v Rovensku pod Troskami

Úvodní slovo Bohumil Skalický
Kulturní program Katka Matysová, kytara - zpěv

Výstava je přístupná od 13 do 18 hodin
a potrvá do 24.10. 2022

A Matter of Life and Math
Otázka nuly

22. října 2022 • 14:30 • Sborový dům
Revoluční 339 → Rovensko pod Troskami.

Co se stane, když se naším cílem stane nula?
Filmový esej Petra Šourka o matematických modelech a lidech, kteří v nich žijí.

O bayesovské inferenci	matematik TOMÁŠ FÜRST	→ Olomouc
o posedlosti modely	filozofka DENISA KERA	→ Tel Aviv
o společnosti nulového rizika	ekonom DIDIER SORNETTE	→ Zürich
o odcizení smrti	socioložka ANNA DURNOVÁ	→ Wien
o solidaritě v hříchu	historik idejí MILAN HANYŠ	→ Praha

turnovsko

- ♦ **MALÁ SKÁLA** – Připravuje se restart Maloskalského zpravodaje. Bude vycházet čtvrtletně, ujme se ho Honza Diblíček

lomnice n/p

- ♦ Kulturní a informační středisko informuje, že v pátek 21. října a ve středu 26. a ve čtvrtek 27. října je uzavřena výstava v Zámecké galerii. Městská knihovna informuje, že ve středu 26. října a ve čtvrtek 27. října bude z důvodu podzimních prázdnin uzavřena.

- ♦ **Afrika s tuktukem**

24. 10. 2022 od 18 hodin, kino Lomnice nad Popelkou

Cestovatelské promítání Tomáše Vejmony.

Tuktuk je Tomíkova oblíbená tříkolka, se kterou rád brázdí svět. Na cestě dlouhé 9tisíc kilometrů za 111 dní projel barevnou Jihoafrickou republikou, Botswanou plnou zvířat, Zambii s Viktoriinými vodopády, přes nejtěžší Zambii, veselou Malawi, obrovskou a domorodými kmeny posetou Tanzánii až nakonec dorazil do Ugandy. Přijďte si poslechnout bláznivý příběh, plný neuvěřitelných zážitků, které Tomíka a jeho partáka Davida na cestě potkaly. Mnoho barvitých historek doprovodí krásné, nejen dronové záběry. (90 minut, vstupné 150 Kč)

ZÁZRAK ZVANÝ VEJCE

Úterý 25. 10. 2022 od 17:00, městské muzeum

Další z přírodopisných přednášek Petry Zíkové z Regionálního muzea v Jičíně. Přednáška nabídne návštěvníkům zajímavosti, týkající se rozmnožování obratlovců pomocí vajec. K vidění budou vajíčka ptačí i plazí, dozvíte se, jak velké je vejce žraloka a snáší-li vejce savci. Dozvíte se tedy, proč mají ptáci vajíčka nejrůzněji zbarvená, jaký význam má pro úspěšné hnízdění tvar vajec nebo co je důvodem, že některé druhy pečují pouze o jedno mládě a jiné o celou skupinku. Zjistíte co je kainismus, jaká vajíčka snáší kukačka a mnohé zajímavosti týkající se hnízdění ptáků.

Jedinečný Český ráj

26. 10. 2022 od 18 hodin, kino Lomnice nad Popelkou

Milionový údržbář

Francouzská komedie Agentury Harlekýn s Petrem Nárožným v hlavní roli.

8. 11. 2022 od 19 hodin, Tylovo divadlo Lomnice

lomnicko

- ♦ **VESELÁ** – Ve Veselé ve škole bude **22. října** od sedmi **KOTELSKÁ ZÁBAVA**. Zahraje *Širokko music*.

◆ LIBŠTÁT –

DŮM ČP. 45

Do roku 1740 vlastnil rod Štěpánků. Byl prodán Danielovi Tůmovi, jejichž rod jej vlastnil až do roku 1808). Po té jsou vlastníky Machytkovi z Víchové, až do roku 1887. V roce 1851 slouží budova jako selský mlýn, mlynářem je Alois Rieger – bývalý rychtář. 1. dubna 1901 dům vyhořel. 30. Května 1901 byla povolena stavba obytného stavení s mlýnem, dokončena 1. prosince 1901. Mlýn byl válcový poháněný turbínou. V roce 1927 byla přidána druhá turbína. Roku 1902 byla povolena stavba rámcové pily s jedním plechem. 19. Října povolena stavba strojovny. Roku 1937 byla přestavěna strojovna na garáže. Při sčítání lidí roku 1901 jsou zde zapsány 3 rodiny – 16 osob. Při sčítání roku 1921 jsou zde zapsány 2 rodiny – 14 osob. Mlýn byl v provozu asi do roku 1952. V roce 1958 se protřhl splav a nebyl obnoven. Roku 1973 proběhla rekonstrukce bytu v patře. Roku 2006 byla vyměněna střecha a omítka na obytné části. Asi od roku 2004 má čp. 45 jen obydlí část. Mlýnice dostala čp. 325.

Libštátský zpravodaj

semily

◆ Přednáška Lenky Patkové byla původně připravována k letošním 75. narozeninám malíře Salaby. Ten nás v srpnu nečekaně opustil, ale jeho nesmrtelné obrazy – třeba jako ten vpravo – a naše vzpomínky na výjimečného člověka a umělce zůstávají.

25. října, 17 hodin, čítárna Městské knihovny

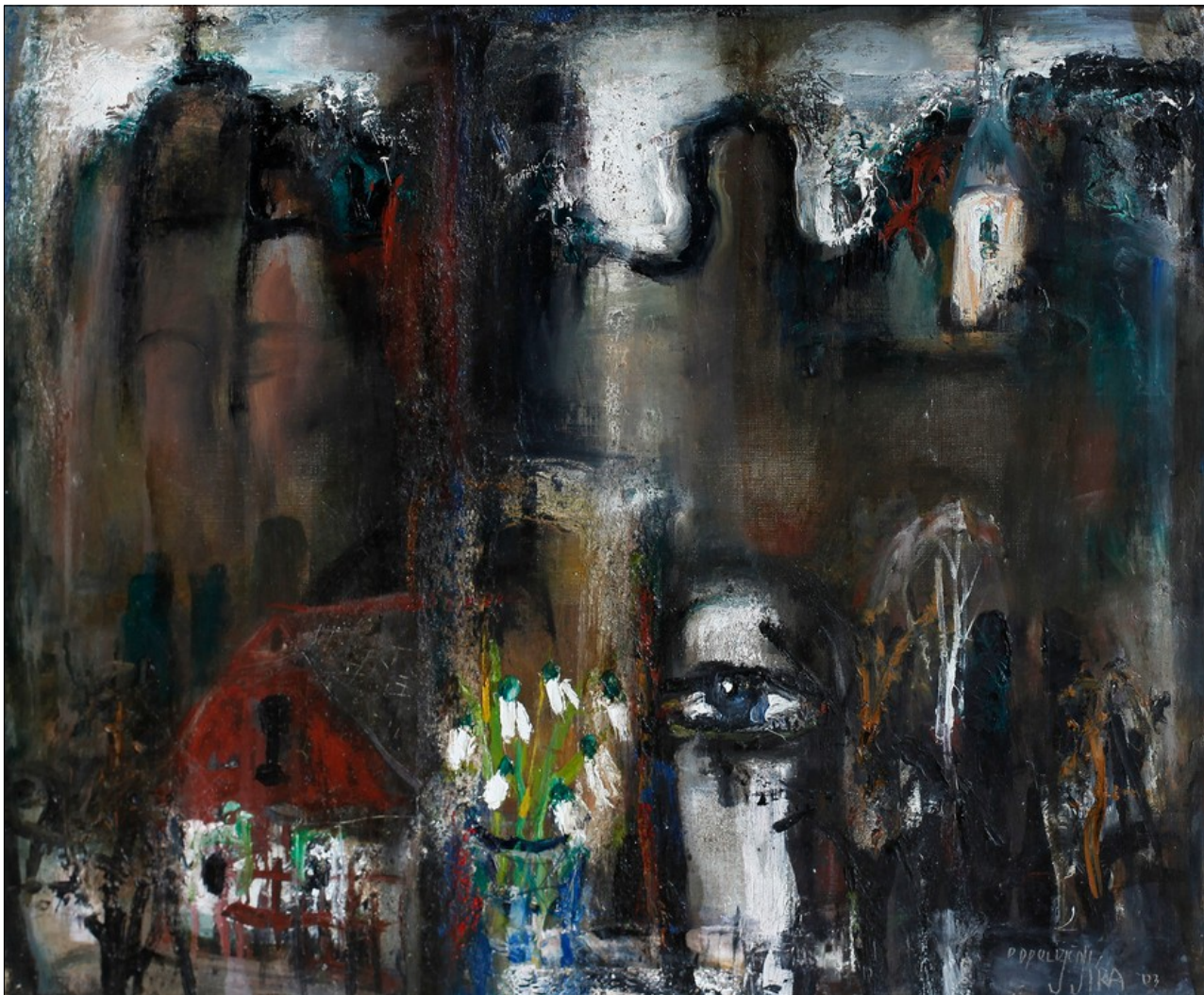
◆ Výběr z obrazů ze Severočeské sbírky

Ve čtvrtek 27. října v 17:00 bude zahájena už desátá výstava Severočeské sbírky. Roman Karpaš tuto kolekci cíleně shromažďuje už osm let s cílem propagovat výtvarníky Libereckého kraje včetně těch, kteří se tímto místem nechali inspirovat. Po loňské přehlídce grafiky v semilském archivu to budou tentokrát obrazy a plastiky.

Bude se jednat především o nové akvizice, které zatím vystaveny nebyly. Jmenujme například železnobrodského Davida

Mazance, libereckého Rostislava Zárybnického nebo Ondřeje Kopala. Kromě nich se představí umělci zvučných jmen jako Josef Jíra, Vladimír Komárek, František Jiroudek, Ladislav Karoušek, z žijících pak Eva Vlasáková, Michal Machat, Vladimír Věla, Miloš Šejn a další. Z autorů plastik můžeme jmenovat Vratislava Karla Nováka, autora známého metronomu na místě bývalého Stalinova pomníku v Praze, Jiřího Seiferta nebo Františka Pavlů. Severočeská sbírka čítá téměř 200 položek, takže bude představen jen výběr toho nejlepšího. Zahájení bude spojeno s komentovanou prohlídkou Romana Karpaše.

Josef Jíra: Popeleční, 2003

♦ Výstava fotoobrazů a fotografií Pavly Bičíkové „Český ráj – známý a neznámý“

I když je Český ráj jen malou tečkou uprostřed Evropy a není exotikou ležící „za hranicemi všedních dnů“, tak je neopakovatelný, čarokrásný, plný tajemství a překvapení. Stačí si jen třeba přivstat na východ slunce a zažijete nezapomenutelné chvíle. Výstava fotografií Českého ráje od Pavly Bičíkové můžete navštívit **od 27. října** do 20. listopadu v Muzeu a Pojizerské galerii Semily.

Součástí výstavy je mimořádně i soubor černobílých fotografií „Život na

zastávce“, který byl v letošním roce vystaven i na Blatenském fotofestivalu. Autorka v tomto projektu popustila uzdu své fantazii a s kamarády vybrané autobusové zastávky „zabydlela“.

♦ Osmý ročník festivalu Fokus Fest se blíží V letošním roce připravujeme již osmý ročník festivalu Fokus Fest. Můžete se na něj tentokrát těšit už v říjnu, konkrétně **od čtvrtka 27. 10. do neděle 31. 10.** Základní dramaturgická koncepce zůstane zachována. Uvidíte portrét jednoho z evropsky významných tvůrců, českou filmovou premiéru, klasické filmy na klasickém páse a jeden aktuální polský film. Čeká nás také hudební večer v Kulturním centru Golf. Jako hlavní host se na festivalu představí Bohdan Sláma. V průběhu roku 2020 představil film Krajina ve stínu, který natáčel také v okolí Kozákova, v našem regionu. Protože ale v době uvedení filmu tížil naši zemi lockdown, nestihli jej všichni vidět včas. Právě Krajina ve stínu bude čtvrtčním zahajovacím filmem festivalu. Po Petru Zelenkovi,

který na druhém ročníku Fokus Festu v roce 2015 uvedl svůj film Ztraceni v Mnichově a při této příležitosti mohli diváci poznat i starší tvorbu uznávaného tvůrce, dáváme prostor právě Bohdanu Slámovi a z jeho starších titulů poznáme na filmovém páse například filmy Venkovský učitel, Čtyři slunce nebo Divoké včely. Bohdan Sláma se předvede i se svojí kapelou Sojová Milada v Kulturním centru Golf v sobotu večer. Páteční večer premiérově promítneme v kině Jitřenka nový

český film Buko. Podle prvních diváckých reakcí se můžete těšit na feeling good movie, která ale významně kvalitativně převyšuje současnou českou produkci. Po polských filmech Klér, Jsem vrah nebo 25 let nevinny nabídneme divákům v předpremiéře diskutovaný film Strachy v nás. Snímek, který si odnesl hlavní cenu z polského festivalu v Gdyni, a jehož režisér se stal objevem roku v cenách Orel, jež jsou polskou obdobou Českých lvů, vypráví příběh věřícího gaye na polské vesnici, umělce, od něhož se odvrátí věřící komunita.

V sobotním programu nebude chybět klasika, britský hudební klenot z roku 1982 Pink Floyd: The Wall. I tento film uvedeme na páse s čtyřkanálovým zvukem, věříme proto, že je na co se těšit. V roce 2022 podpořilo Fokus Fest v kině Jitřenka Ministerstvo kultury. Fokus Fest můžeme dále realizovat díky podpoře města Semily a také sítě Europa Cinemas, již je kino Jitřenka členem. I díky příznivé situaci při získávání finanční podpory můžeme letos zlevnit vstupné. Akreditace na celý festival vyjde na 500 korun, studentům poskytneme 150 korun slevu. (Ondřej Šír, Semilské noviny)

Program festivalu:

27. 10 v 19:00	Krajina ve stínu
28. 10. v 19:00	Buko
29. 10. v 10:00	Štěstí
29. 10. ve 14:00	Venkovský učitel
29. 10. v 17:00	Pink Floyd: The Wal
29. 10. ve 20:00	Strachy v nás
29. 10 ve 22:00	Sojová Milada (koncert kapely Bohdana Slámy v KC Golf)
29. 10. ve 23:30	DJ Innerscope
30. 10. v 10:00	Čtyři slunce
30. 10. ve 14:00	Divoké včely
30. 10. v 17:00	Erupce lásky

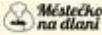

♦ VYSOKÉ n/J –

SLAVNOSTNÍ
ODHALENÍ
RESTAUROVANÉ
SOCHY PANNY MARIE

SLAVNOSTNÍ AKT
SE USKUTEČNÍ V SOBOTU
22. 10. 2022
VE 14.00 HOD.
NA NÁMĚSTÍ DR. KARLA KRAMÁŘE
VE VYSOKÉM NAD JIZEROU

 Městečko
na dlani Vysoké
nad Jizerou

♦ A výhledově 8. listopadu...

Divadlo
A. Dvořáka Pílbam

Limonádový Joe

Autor Jiří Brdečka, Jan Rychlík, Vlastimil Hála | Režie Milan Schejbal

Divadlo Krakonoš ve Vysokém nad Jizerou
úterý 8. listopadu 2022 od 19³⁰

Rezervace vstupenek v Městské knihovně ve Vysokém n. Jiz.
tel.: 481 540 278, 604 413 873

◆ **BOZKOV –**

ROCKOVÝ HALLOWEEN

HALLODRN
original czech village core **O-way**

VÝROČÍ 30 + 1 rok
KŘEST ALBA

John Silver
Silent Session
Rain **Hitmakers**

SOKOLOVNA
BOZKOV 29.10.2022 18:00 h
Vstupné 150,- Kč

železnobrodsko

◆ **HONKONG**

29. října od 19 hodin

Přednáší cestovatel J. Ježek

kavárna Pro100r Železný Brod

**POJĎTE DO DIVADLA!
DO ŽELEZNÉHO BRODU**

9.11.2022 od 19:00 hodin

V komedii plné upřímného humoru hrají Jana Boušková, Věra Cibulková, Karolína Půžková.
V komedii plné upřímného humoru se na jednom lázeňském pokoji sejdou vinnou havárií vodovodního potrubí tři sociálně i generačně rozličné ženy. Každá z hrdinek má odlišný problém, přesto však mají cosi společného – všechny byly v nedávné době vystaveny zlomovým životním okamžikům a teď stojí před nelehkým úkolem – naučit se žít své nové životy.

Hrají: Jana Boušková, Věra Cibulková, Karolína Půžková.

Předprodej vstupenek od 5. září v TIC Železný Brod za 350 Kč.

bejvávalo

FOTO-FON. Odesláno 1941

F. A. Kracík: Český ráj. Hrad Kost. J. Glos. Semily. Odesláno 1943

Český ráj – Hrubá skála. Orbis. Odesláno 1955.

Vývoj staveb na Ještědu. První, pět metrů vysoká vyhlídková věž ze silných kmenů, na jejíž plošinu se vešlo 15 až 20 osob (1867-1889) + Bouda postavená roku 1868, v roce 1885 přistavěna veranda pro 200 osob, po požáru horského hotelu v roce 1963 přestavěna na Chatu brigádníků, shořela v roce 1964 +

Druhá dřevěná vyhlídková věž (1889-1903) + Horský hotel s kamennou vyhlídkovou věží vystavěný v letech 1905-1906, shořel v roce 1963 + Horský hotel dokončený podle architekta K. Hubáčka v roce 1973.

**Foto: Iva Borisjuková (4), M. Racek. Tisk Sevrografia Červený Kostelec
Vydavatelství Pressfoto Praha. Nedatováno**

jilemnice

♦ Získali jsme *Bludičku!*

Bludička, tak se jmenuje výjimečný symbolistní obraz malíře Františka Kavána, který díky dotaci Ministerstva kultury získalo Krkonošské muzeum v Jilemnici do svých sbírek a stane se nedílnou součástí jilemnické Kávanovské galerie.

„Galerie Františka Kavána v Krkonošském muzeu Správy KRNAP v Jilemnici je po expozici o hraběti Harrachovi největším lákadlem k návštěvě jilemnického zámku. Z odborného kurátorského hlediska pro nás bylo důležité *Bludičku* získat, protože jsme tím zhodnotili celou Kávanovu sbírku,“ uvedl ředitel Správy KRNAP Robin Böhnisch.

Bludička, je vytvořena kombinovanou technikou uhlu, pastelů a tempery na malířském kartonu o rozměrech 33 x 50 cm. Obraz pochází z roku 1897, je signovaný, datovaný, rámovaný a zasklený.

Autorův příklon k symbolismu se projevil zejména ve druhé polovině 90. let 19. století, po odchodu z Akademie výtvarných umění. Tehdy ho ovlivnily povídky spisovatele Lva Nikolajeviče Tolstého, ale také okruh přátel kolem časopisu *Moderní revue*. Hledal nový způsob vyjádření a jeho tvorba se obvykle vztahovala buď k básním, ať vlastním nebo jeho přátel, duševním stavům nebo

přírodním jevům. Vyznačovala se experimentováním s různými technikami, často se jednalo o uhel s bělobou, pastel s akvarelem, kvaš nebo barvy Syntonos. Inspirací mu byl přírodní úkaz fosforeskujících světlušek – svatojánských mušek, zobrazených v krajině bažinatých luk s jezírkem a s oblíbeným motivem vrb, z nichž některé mají podobu fantaskních bytostí; v pozadí se táhne pásmo kopců.

Nový přírůstek doplnil řadu kvalitních symbolistních obrazů jako *Rozpomínka měsíční noci mlhavé*, *Zlatá noc* nebo *Zoufalství*, které jsou také vystaveny v galerii Františka Kavána, která je součástí Krkonošského muzea v Jilemnici.

/ Správa KRNAP

vrchlabsko

♦ ČERNÝ DŮL – Naučná stezka Berghaus přiblíží historii krkonošského hornictví

Hornickou historii regionu připomíná naučná stezka nazvaná podle někdejší horské boudy Berghaus, která vede okolím Černého dolu v Krkonoších. Je dlouhá jen kilometr, přesto se na ni vešlo hned deset zastavení s informačními panely.

Během zhruba hodinové procházky si lze prohlédnout pozůstatky po hornické činnosti v okolí Černého Dolu. Informační tabule připomenou dávno zaniklé doly, vysvětlí některé způsoby středověké těžby, prostřednictvím plánek a fotografií turisté také nahlédnou do podzemí a seznámí se s geologií Krkonoš.

„Návštěvníci hor často netuší, že má toto území hornickou minulost. A právě za poznáním této historie Krkonoš se můžete vydat. Vzhledem k délce stezky je to námět i pro rodiny s malými dětmi,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně hejtmana pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

K vidění jsou mimo jiné i propadlina po 80 metrů hluboké zavalené uranové šachtě, hornický náhon, skalní vrásky a ústí středověkého dolu. Na deseti informačních tabulích jsou ukázky zpracování rud, geologické profily, mapy důlních děl a fotografie z podzemí.

Mimoto lze v Černém Dole navštívit též tematické Muzeum podzemí Krkonoš. To se nachází v budově úřadu městyse.

Využit je i venkovní prostor před muzeem, kde je postavena replika dřevěné stoupy na drcení rudy, na několika metrech kolejnic stojí důlní vozíky, pod širým nebem najdete také velké bloky krkonošských hornin.

V prostorách muzea se rovněž konají různorodé výstavy regionálních umělců nebo prezentují díla s místní nebo historickou tematikou.

(Jan Mikulička)

tanvaldsko

♦ Kachle z hradu Návarova zdobí granátová jablka i vyšpulené pozadí

K největším v Libereckém kraji patří soubor kachlů a jejich fragmentů z hradu Návarov. Pochází z větší části z archeologické sbírky Městského muzea v Železném Brodě, kam se dostal jako součást takzvané Vaničkovy sbírky. Další kachle pochází z výzkumu archeologického pracoviště Severočeského muzea v Liberci, který se na hradě Návarově uskutečnil roku 1994.

„Na archeologických pracovištích našich muzeí pracují vynikající odborníci. Díky jejich práci a interpretaci jejich výsledků jsme schopni nahlédnout i do vzdálené historie našeho kraje,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně hejtmana pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

„Soubor obsahuje stovky různě velkých fragmentů kamnových kachlů. Ty se dělí na komorové s reliéfní čelní vyhrávací stěnou, jichž se našla většina, a nádobkové. „Zcela výjimečným nálezem je keramický

článek s motivem granátových jablek, který pravděpodobně sloužil jako obklad soklu kamen, nebo článek s vymodelovanou postavou klečícího člověka, který na lidi vystrkuje své pozadí,“ dodal archeolog Severočeského muzea v Liberci Petr Brestovanský.

Nejvíce je zastoupena skupina komorových kachlů s reliéfní čelní vyhřívací stěnou. Téměř ve všech případech se jedná o fragmenty kachlů režných, pouze minimum má glazuru. Jen výjimečně se dochovaly celé reliéfní plochy.

Rekonstruováno bylo kolem dvaceti reliéfů. Komory kachlů z takzvané Vaničkovy sbírky byly vesměs druhotně odlámány, plně rekonstruovatelné jsou pouze u kachlů zachycených výzkumem Severočeského muzea.

/ Jan Mikulička; foto Liberecký kraj

liberec

♦ Roku 2012 byla Botanická zahrada oficiálně požádána, aby založila kulturu lomikamene trsnatého vlnatého (*Saxifraga rosacea* subs. *steinmannii*). Důvodem byla obava, že tento v Čechách endemický poddruh oslabuje svou populaci v chráněném území Riegrova stezka u Semil. Roste tam na skalním amfiteátru zvaném Galerie.

Tento biotop byl v minulosti ovlivněn rozšířením úzkého kaňonu Jizery a zřízením jezu. Nicméně lomikámen tam je nepochybně původní a uvedený vliv

přežil. Výkyv podnebí k suchým horkým létům, někdy zvaný globálním oteplením, ale lomikamenu nesvědčí. Jeho ubývání nakonec dospělo k drastickému úbytku až na pouhé dva plodné trsy a dva nedospělé jedince.

Zanikly i všechny rostliny vysázené na opačném břehu na vhodné skály při pokusu posílit tamní sporadický výskyt.

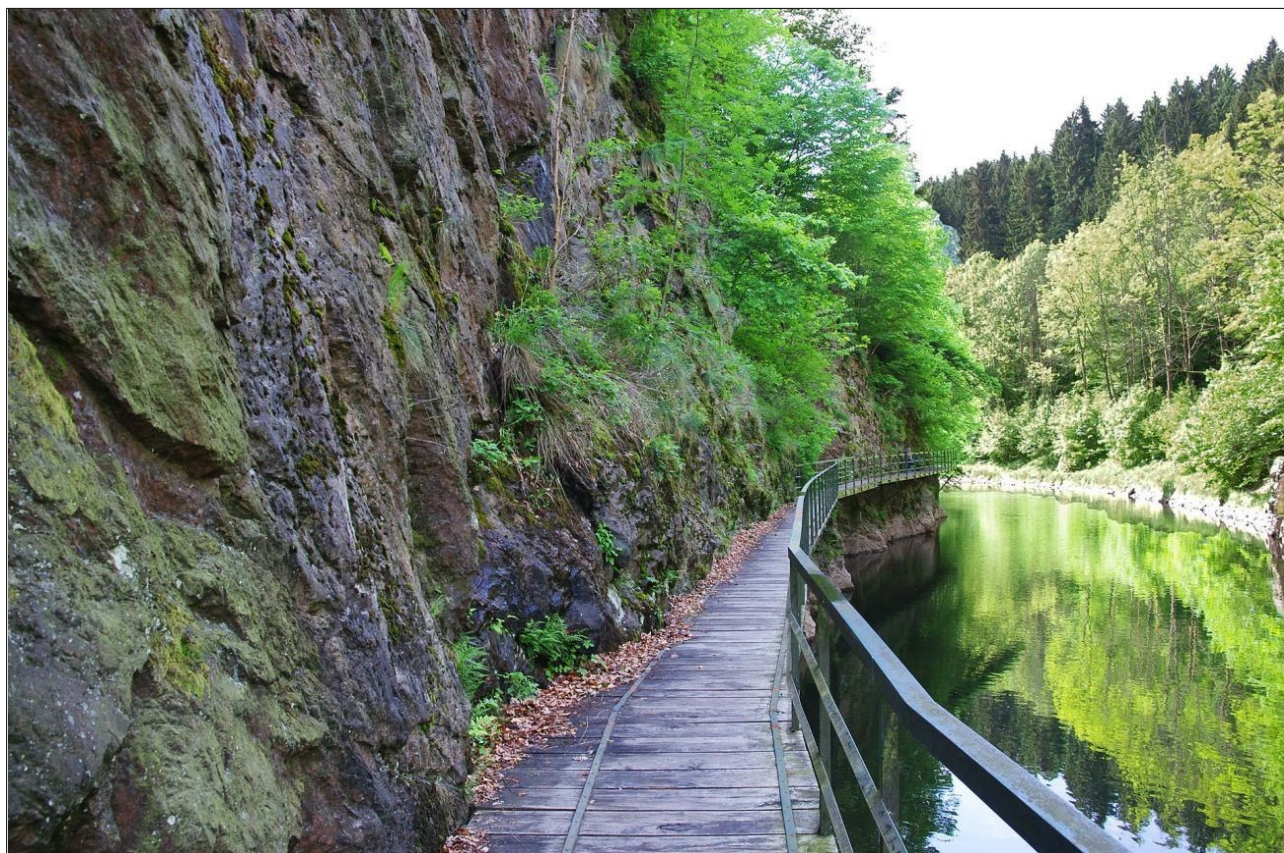
Roku 2020 posloužily rostliny z Botanické zahrady k výsadbě zpět na původní lokalitu - Galerii. Rostliny se dobře uchytily a zesílily. Nyní je na lokalitě 22 zcela životaschopných exemplářů, z nichž už část plodila a rozesela svoje semena.

Semenáčky rostliny se mohou vyvinout jedině v poduškách mechů. Ostatně, ekologie tohoto lomikamene je celkově velmi zvláštní, neboť se přizpůsobil na tzv. říční fenomén (může růst jedině v údolích řek na skalách). U Jizery, Labe, podle zcela čerstvých poznatků zřejmě i u Dyje.

O životě této botanické vzácnosti se píše v knížce vydané Botanickou zahradou Liberec a nové vědecké výsledky se právě ocitají v plánech Agentury ochrany přírody a krajiny, která dále pečovat o chráněné území na Riegrově stezce.

Riegrova stezka je turistická trasa po pravém břehu Jizery mezi semilskými částmi Bítouchov a Spálov. Vybudoval ji a slavnostně otevřel 20. října 1909 Klub českých turistů.

/ Miloslav Studnička, Botanická zahrada Liberec, foto BZ

♦ Botanická zahrada Liberec má nové vedení. Václav Lenk slibuje do zahrady přinést svěží vítr.

Staronovým ředitelem ZOO Liberec zůstává David Nejedlo.

Nově jmenovaní na svá místa nastoupí od 1. ledna 2023.

♦ Primátorem statutárního města Liberec byl zvolen Jaroslav Zámečník (SLK).

♦ Liberecká zoologická představuje zcela nový živočišný druh – leguány fidžijské. Lidé je najdou v pavilonu tropů

Kolekci chovaných zvířat o vzácné a ohrožené plazy leguány fidžijské rozšířila liberecká ZOO. Dvojice tropických ještěrů přicestovala do zahrady pod Ještědem v pondělí 17. října a nový domov našla v pavilonu tropů ve sdílené expozici s tilikvami obrovskými. Pro libereckou zahradu je to prvně v historii, kdy tento druh chová.

„Liberecká zoologická zahrada byla sice léta podfinancovaná, což ve spolupráci s městem v tuto chvíli napravujeme, ale po stránce odborné nikdy neztratila své renomé. Pracují tu odborníci, oceňovaní i na mezinárodní úrovni, a s tím souvisí i možnost chovat vzácné druhy. Jsem ráda, že do zahrady nyní přibyl další takový druh,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně hejtmana Libereckého kraje.

Liberecký pavilon tropů osídlil zcela nový druh tropických ještěrů – leguán fidžijský. Jedná se o smaragdově zeleného ještěra, který se vyskytuje na ostrovech Lau v souostroví Fidži v Tichém oceánu. Spatřit ho lze i na souostroví Tonga, kam byl přibližně před 300 lety uměle zavlečen člověkem. Ve své domovině obývá především tropické nížinné lesy na pobřeží a mokřady. Významnou část dne tráví na větvích stromů, kde i vyhledává potravu, především květy, listy nebo ovocné plody.

„Tito plazi jsou na pohled velmi atraktivní. Samci mohou měřit až 80 cm a na svém výrazně zeleném těle mají 2 až 4 bílomodré pruhy. Samice jsou oproti nim menší a celé zelené. V naší expozici máme zástupce obou pohlaví, a tak návštěvníci mohou tuto jejich výraznou pohlavní dvojtvárnost snadno pozorovat,“ popsala leguány zooložka Petra Hnidová.

V současné době je leguán fidžijský dle červeného listu IUCN klasifikován jako ohrožený druh a v úmluvě CITES o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy spadá do přílohy I., do které patří druhy zvířat bezprostředně ohrožené vyhubením. „Ve volné přírodě je nejvíce ohrožen ztrátou přirozeného prostředí a nepůvodními predátory, jako jsou toulavé kočky, krysy nebo promykovité šelmy, které na ostrovy v minulosti zavlekl člověk. Zmínění savci loví a požírají leguání vajíčka, mláďata i dospělé jedince. Mezinárodní obchod s jedinci odchycenými z volné přírody je přísně zakázán,“ doplňuje Hnidová.

V českých zoologických zahradách je leguán fidžijský chován poměrně vzácně. Kromě Liberce ho návštěvníci mohou spatřit pouze v ZOO v Jihlavě a Plzni. Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií EAZA pro tento druh stanovila evropskou plemennou knihu (ESB), kterou spravuje Zoo Schönbrunn ve Vídni.

(Jan Mikulička, Liberecký kraj + ZOO Liberec)

♦ Plánovaný výlov přehrady Harcov v Liberci v sobotu zkomplikovalo protržené hradítko, řekl mluvčí severočeského územního svazu rybářů Jan Skalský. Přehrada se vyprázdnila mnohem rychleji, než rybáři původně plánovali, voda s sebou vzala i velkou část ryb. Rybáři je tak nakonec nelovili jen v samotné nádrži, ale také v toku pod hrází. Z vody vytáhli i kapitální kusy,

mezi kterými bylo několik až 140 centimetrů dlouhých sumců, ale také obrovští kapři, z nich někteří měli až 20 kilogramů.

Povodí Labe připravuje opravu přehrady a odbahnění nádrže, zcela vypuštěná bude poprvé ve své 120 let dlouhé historii. Protržení hradítka podle Skalského výlov paradoxně zrychlilo. Slovit ryby pod hrází bylo podle něj rychlejší a jednodušší než lovit je z bahna, jehož vrstva přesahuje i tři metry a rybáře na lodkách přes něj museli přetahovat za pomoci lan. Kolik ryb slovíli, rybáři nevědí, nevážili je. „Budeme se bavit minimálně o vyšších rádech stovek kilogramů, bylo to velké množství bílé ryby jako perlíni, plotice, ale nechyběly ani desítky až trofejních kaprů, sumci, štiky nebo úhoři,“ doplnil Skalský.

Do sobotního výlovu se zapojilo zhruba osm desítek rybářů nejen z Liberecka a Jablonecka, ale také z Českolipska a na pomoc přijely i lovné čety z Ústí nad Labem a Teplic. Výlov provázelo po celou dobu mrholení, na rozdíl od desítek diváků, kteří výlov sledovali z hráze, si ho rybáři pochvalovali. „My jsme zvyklí na vodu, takže to pro nás není problém a i pro tu rybu je to lepší, je tak menší riziko úhynu. Dá se říct, že tohle počasí je na výlov ideální,“ uvedl Skalský. Ryby, které rybáři vylovili z nádrže nebo pod přehradou, museli ručně vynášet ve vaničkách do nádrží s vodou. Nebyly určené k jídlu, rybáři je v kádích postupně rozváželi do jiných nádrží a rybníků v revíru, kromě jiného i do nedaleké přehrady Fojtka, kam putovaly i velké kusy. Z přehrady se ale nestěhovaly kvůli rekonstrukci jen ryby. „Na přehradě se vyskytoval také zvláště chráněný druh mlže, kterým je Škeble rybníčná, ty jsme museli v průběhu vypouštění přehrady sbírat a odnášet na náhradní lokality,“ řekl Martin Dušek, který zajišťuje biologický dozor.

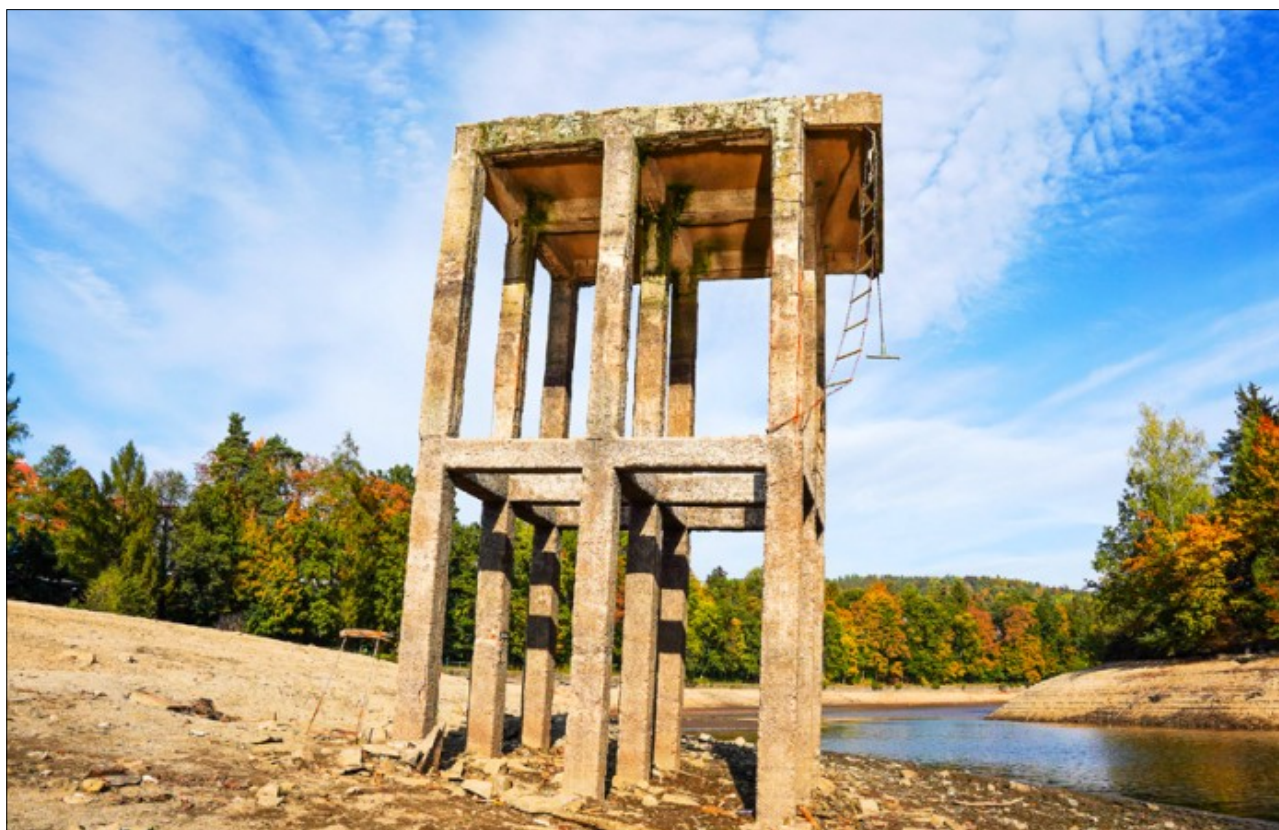

Foto Jan Král, Zpravodaj Liberec

Přehrada Harcov je součástí soustavy retenčních nádrží, které postavili v podhůří Jizerských hor v letech 1902 až 1911. Pět přehrad v Liberci na Harcovském potoce, v Bedřichově na Černé Nise, ve Fojtce na Fojtském potoce, v Mlýnici na Albrechtickém potoce a v Jablonci na Mšenském potoce bylo postaveno podle projektu německého architekta Otto Intzeho. Důvodem jejich výstavby byla ochrana před povodněmi, které oblast na konci 19. století pravidelně postihovaly.

Vypouštění přehrady začalo 19. září. Povodí Labe připravuje opravu a odbahnění nádrže, na které přispěla Evropská unie. Opravovat se bude prosakující zděná hráz, ze dna nádrže plánují odtěžit 26 tisíc kubíků bahna, zmizí i nefunkční železobetonové konstrukce. Zároveň dělníci opraví 743 metrů pravobřežní zdi vedoucí od hlavní hráze k penzionu Bílý Mlýn. Bez vody bude přehrada až do léta 2025. Po skončení oprav bude nádrž schopna lépe chránit Liberec před velkou vodou.

/ Doris Drienová, Náš REGION – ČTK

liberecký kraj

♦ Podle údajů Úřadu práce hledalo na konci září uplatnění 11 405 lidí. Nejvýrazněji vzrostla nezaměstnanost na Českolipsku. Bez práce tam bylo na konci měsíce 2323 lidí.

V Libereckém kraji nabídka práce už sedmý měsíc klesá. V září úřady nabízely 8186 volných míst, před měsícem jich měly o 149 víc. Na jedno volné místo v kraji připadá asi 1,4 uchazeče. Největší nabídka práce je dlouhodobě na Liberecku, kde je volných míst zhruba stejně, jako je lidí, kteří práci hledají. Naopak nejméně pracovních příležitostí nabízí aktuálně Českolipsko, kde na jedno volné místo připadá 2,7 uchazeče.

Jediným okresem v Libereckém kraji, kde uchazečů o práci v září ubylo, je Semilsko. Bez práce tam bylo na konci měsíce 1813 lidí, o 46 méně než v srpnu, nezaměstnanost díky tomu klesla o 0,2 bodu na 3,8 procenta. Na stejné úrovni 3,8 procenta se už druhý měsíc drží nezaměstnanost v sousedním Liberecku. (Bro, Náš REGION – ČTK)

♦ Oblastní galerie Liberec vyřazuje ze sbírek historické lustry. Vrátí se do Liebiegova paláce

Do libereckého Liebiegova paláce se vrací historické křišťálové lustry. Žádost o vyřazení čtrnácti těchto svítidel ze sbírek Oblastní galerie Liberec schválila na svém zasedání Rada kraje. Záměr musí schválit také Ministerstvo kultury. „Lustry do galerie historicky patřily a je dobře, že se na své původní místo vrátí. Liebiegův palác, kde dříve Oblastní galerie Liberec sídlila, prošel důkladnou a velice pečlivě provedenou rekonstrukcí. Zrestaurované lustry dodají jeho interiéřům patřičnou noblesu a lesk. Znalecká hodnota lustrů před restaurováním, které zadalo statutární město Liberec a realizuje společnost Preciosa Lighting, je 890 tisíc korun. S městem jsme domluveni, že v rámci akcí

Křišťálového údolí budou moci lidé minimálně dvakrát za rok tyto historické lustry vidět,“ uvedla náměstkyně hejtmana Květa Vinklátová.

Pokud vydá Ministerstvo kultury vyjmutí lustrů z galerijních sbírek kladné stanovisko, bude následovat převod těchto 14 svítidel, spolu s dalšími šesti, které sbírkovými předměty nejsou, na statutární město Liberec.

Jde o soubor historických a historizujících lustrů, které byly od založení galerie pořizovány pro výstavní sály neoklasicistního Liebiegova paláce. Všechny 20 lustrů má více než metr na výšku. Nejmenší z nich je šestiramenný o průměru 80 a výšce 110 centimetrů. Největší má 18 ramen, jeho průměr činí 110 centimetrů a výška dva metry. V převážné většině jsou dekorativní, ověškové, korálkové, s foukanými rameny typu terezián nebo palme, klasicistní či novodobé konstrukce. (Filip Trdla)

mnichovo hradiště

♦ V pátek 23. září zemřel ve věku 92 let Jiří Dürich, pravnuke významné osobnosti nejen našeho regionu Josefa Düricha.

Jiří Dürich se narodil 9. června 1930. Jeho otcem byl Ing. Miloš Mejsnar, popravený nacisty za odbojovou činnost v roce 1944. Protože otcovi i mamince Jiřího Düricha bylo v době jeho narození 19 let, nebylo jím umožněno se vzít a Jiří dostal příjmení po mamince, vnučce Josefa Düricha. Jiří Dürich vyrůstal v jižních Čechách, kde se oženil a založil rodinu. S manželkou vychoval čtyři děti. V 60. letech minulého století se Jiří Dürich s rodinou přestěhoval do Mladé Boleslavi, aby se mohl postarat o babičku Mejsnarovou. Jako technik vykonával vedoucí funkce v mnoha podnicích.

Po odchodu do důchodu se začal věnovat památce svého praděda a jeho rehabilitaci. Jeho praděda Josef Dürich (1847–1927), klášterský mlynář, byl

dlouholetým starostou Kláštera Hradiště nad Jizerou i starostou mnichovo-hradištského okresu. Několik volebních období vykonával i funkci poslance Říšské rady ve Vídni. V roce 1915 na výzvu T. G. Masaryka odjíždí do emigrace, kde se jako místopředseda Československé národní rady připojil k Masarykovi, Benešovi a Štefáníkovi do odboje za vznik samostatného Československa. Měl velké zásluhy na vznik našich legií v Rusku. Pro neshody především s Benešem a Štefáníkem byl z Československé národní rady v roce 1917 vyloučen a do již svobodné vlasti se vrátil začátkem roku 1919. Byl téměř zapomenut. V roce 1923 ho však přijal prezident T. G. Masaryk, vrátil mu titul místopředsedy Československé národní rady a byl částečně rehabilitován. Když v roce 1927 v Klášteře Hradišti nad Jizerou zemřel, byl mu v této obci uspořádán státní pohřeb.

Foto: Mladoboleslavská univerzita 3. věku a volného času seniorů

Jiří Dürich mnoho let popularizoval památku svého praděda, shromáždil obrovské množství materiálů, které s pozůstalostí Josefa Düricha předal do mnichovohradištského muzea. Byl iniciátorem velké konference o Josefu Dürichovi. V letošním roce završil svoji práci vydáním monografie o svém pradědovi. Každoročně se také s rodinou účastnil 28. října společně s obecním úřadem a místními spolky položení kytic na hrob svého praděda. I přes vysoký věk byl stále ve výborné kondici fyzické i duševní. Jiří Dürich se stejně jako jeho praděda Josef Dürich nesmazatelně zapsal do života Kláštera Hradiště nad Jizerou. Čest jeho památce!

/ Jaromír Jermář, Mnichovohradištsko.cz

♦ Společnost Post Bellum instalovala na Masarykově náměstí v Mnichově Hradišti putovní výstavu Střední Čechy v Paměti národa, která představuje 12 příběhů z dob války, okupace a totality. Všechny se odehrály v kulisách Středočeského kraje a všechny mají paralelu

s tím, co se dnes děje na Ukrajině. Vypráví je Středočeši, kteří vzpomínají na hrůzy druhé světové války, nacismu a holocaustu, na protinacistický odboj a lidskou statečnost nebo na rok 1968.

Naslouchejme příběhům obětí válečných a totalitních hrůz, ale i těch, kteří se nebáli jim s čistým štítem čelit. Historie si nevybírá a má tendenci se opakovat. Pokusme se z ní poučit.

Součástí výstavy v Mnichově Hradišti je také příběh Roberta Evanse, který na Mnichovohradištsku našel v závěru 2. světové války úkryt před nacisty. (Mnichovohradištsko.cz)

mladoboleslavsko

♦ Správa železnic informuje o výluce na železniční trati 070 Praha - Turnov, která budou probíhat v úseku Mladá Boleslav hlavní nádraží - Bakov nad Jizerou dne 24. října 2022 od 7:20 do 15:20.

Na stejné trati bude dne 25. října 2022 od 7:00 do 14:50 probíhat výluka v úseku Bakov nad Jizerou - Mnichovo Hradiště.

Účelem výluk jsou opravné práce na výhybkách ve stanicích Mladá Boleslav - Debř a Mnichovo Hradiště.

♦ DOLNÍ BOUSOV – Stojmír si připomene 160 let od svého založení

V úterý 25. října 2022 od 18 hodin se v Dolním Bousově v zasedací síni na radnici uskuteční akce připomínající založení zpěváckého spolku Stojmír 30. července 1862. Tehdy se dolnobousovští učitelé Jan Karban, Antonín Karásek a František Zelinka rozhodli, že i v Dolním Bousově se může zpívat a založili spolek, jemuž dali jméno Stojmír. Tedy jméno znamenající „Státi při míru“, jméno bájného českého knížete.

Prvním sbormistrem byl Jan Karban. O dva roky později se Stojmír zúčastnil slavnosti Hlaholu v Praze. A protože neměl svůj prapor, bylo deset dolnobousovských zpěváků zařazeno po prapor berounského spolku. To Bousovákům vadilo, a proto se rozhodli pořídit si prapor svůj. Jeho svěcení 24. září 1865 byla velká sláva za účasti mnoha spolků z okolí. Slavnostní řeč pronesla Otylie Sklenářová-Malá, jejíž otec se v Bousově narodil a ona zde strávila po smrti své matky nějaký čas u babičky. Při svém pobytu se naučila česky a získala vřelý vztah k tomuto jazyku, který z ní vytvořil po několik následujících desetiletí první dámu českého divadla.

**Pěvecký sbor Stojmír a Město Dolní Bousov
srdečně zvou**

160 let pěveckého sboru Stojmír

ÚTERÝ 25. ŘÍJNA 2022

Program oslav na radnici začne křtem knihy o historii Stojmíra, která obsahuje i dosud nepublikované informace. Poté bude členům pěveckého spolku předán historický prapor, jenž prošel celkovou restaurací. On už to potřeboval, vždyť je starý 157 let a mnohé zažil. Stříbrný lev na něm pochází z praporu dolnobousovské gardy z roku 1848. Dvakrát byl skrýván v komíně – za války v roce 1866 i za

druhé světové války. Proto se dochoval dodnes, na rozdíl od praporu bousovského Sokola. Pak již bude následovat slavnostní koncert spojených sborů Stojmír – Bendl pod vedením sbormistryně Renaty Kárníkové. Po něm budou mít všichni přítomní možnost prohlédnout si dokumenty z historie Stojmíra a popovídat si při malém občerstvení o jeho historii, o zážitcích z koncertů i o současnosti sboru.

Oslavám bude předcházet od 17 hodin v Palackého ulici (na parkovišti pod bývalou poštou) odhalení pamětní desky Otylie Sklenářové-Malé, v jejímž životě sehrál Dolní Bousov rozhodující moment. Pamětní deska bude odhalena poblíž místa, kde stával dřevěný domek, v němž Otylie pobývala u své babičky a kde se narodil její otec. Zazpívá sbor Stojmír – Bendl, historii připomene Tomáš Grindl.

Obě akce, které na sebe navazují nejen časově, ale především historicky, jistě budou zážitkem pro milovníky umění z Dolního Bousova a širokého okolí. Účast předběžně přislíbili prasynovec Otylie Sklenářové – Malé Karel Sklenář, archeolog a dlouholetý pracovník Národního muzea, Sylva Daníčková, čestná občanka Dolního Bousova a vnučka Františka Vaňka, vůdčí osobnosti dolnobousovské kultury mezi válkami a zástupci Národního divadla, k jehož legendám Otylie Sklenářová-Malá patří.

/ Miloslav Ječný

náš jubilant

Jan Kotík 1872 – 1954

Jméno Antonína Kotíka (1840 – 1919), filologa, redaktora Národních listů, spisovatele, autora výbušného protihabsburského spisku *Pláč koruny české* z roku 1866 a později městského důchodního a okresního tajemníka, je v Nové Pace dostatečně a zaslouženě známé. Naopak o jeho synovi, nakladateli Janu Kotíkovi se neví téměř nic.

Jan Kotík se narodil v Nové Pace 19. září 1872 v domě čp. 19 na náměstí. Matce Paulině při porodu pomáhala místní porodní bába Mathilda Mühlová. O tři dny později nesl pyšný otec Antonín, toho času už ve funkci tajemníka okresního zastupitelstva, svého syna ke křtu. Obřad provedl kaplan Augustin Dostálek, a kromě manželů Kotíkových byli přítomni i kmotři – obchodník Josef Franc s manželkou Marií, sousedé z čp. 19. Tak tedy začíná život Jana Evangelisty Kotíka.

Obecného vzdělání se mu s největší pravděpodobností dostalo na novopackých školách, po maturitě (zřejmě v Praze) nastoupil knihkupeckou praxi u firmy Jan Šťastný v Mělníku. Odtud odešel v roce 1896 do Prahy, kde si téhož roku po získání koncese otevřel nejprve knihkupectví a brzy na to zde zahájil i nakladatelskou činnost. Prvním počinem bylo znovuvydání studie jeho otce *Naše*

příjmení v roce 1897. V podstatě šlo jen o dodání nových nakladatelských údajů do zbytku už vydaného předchozího nákladu, zároveň to však byl jasný signál Kotíkových nakladatelských ambic.

Následně vydal ještě několik otcových prací –zejména legendární *Pláč koruny české*, který poprvé vyšel v Berlíně v roce 1866 pod pseudonymem Staročech, a přes intenzivní pátrání c. k. policie se nikdy nepodařilo odhalit jeho

skutečného autora. V komentovaném vydání u Jana Kotíka v roce 1919 se jeho otec Antonín po 53 letech konečně veřejně přihlásil k autorství.

Kotíkovo nakladatelství na Smíchově vydalo za dobu své existence od roku 1897 do znárodnění v roce 1948 celkem 190 titulů. Od začátku 20. století měl Jan Kotík vlastní nakladatelské logo inspirované rytířským erbem: ve štítu jsou iniciály J.K., místo přilby a klenotu pak orel držící v pařátech knihu s nápisem *Orbis Pictus*. Ve 30. a 40. letech používal zjednodušenou značku s typograficky provedenými písmeny J K P.

Obdobím soustavné vydavatelské práce jsou zejména 10. a 20. léta 20. století. Produkce nakladatelství byla zaměřena na populárně naučné spisky a učebnice a na původní i překládovou beletrii.

V prvních letech Kotík vydával hlavně humoresky a kritické povídky, vlastní edici s názvem *V dámském budoáru*

měly moderní romány a povídky pro paní a dívky. V letech 1920–1929 vycházela edice *Kotíkova knihovna*, později přibyla edice dobrodružné četby a detektivních románů *Svěží detektivky*.

Od konce 20. let se nakladatelství potýkalo s finančními problémy a knihy vydávalo spíš příležitostně. Definitivním koncem Kotíkovy vydavatelské činnosti bylo poválečné znárodnění – v roce 1949 jeho nakladatelství převzalo družstvo *Knihy lidu*.

Jan Kotík zemřel v novopacké nemocnici 11. července 1954.

/ Věra Kociánová, Městské muzeum Nová Paka, *Achát*

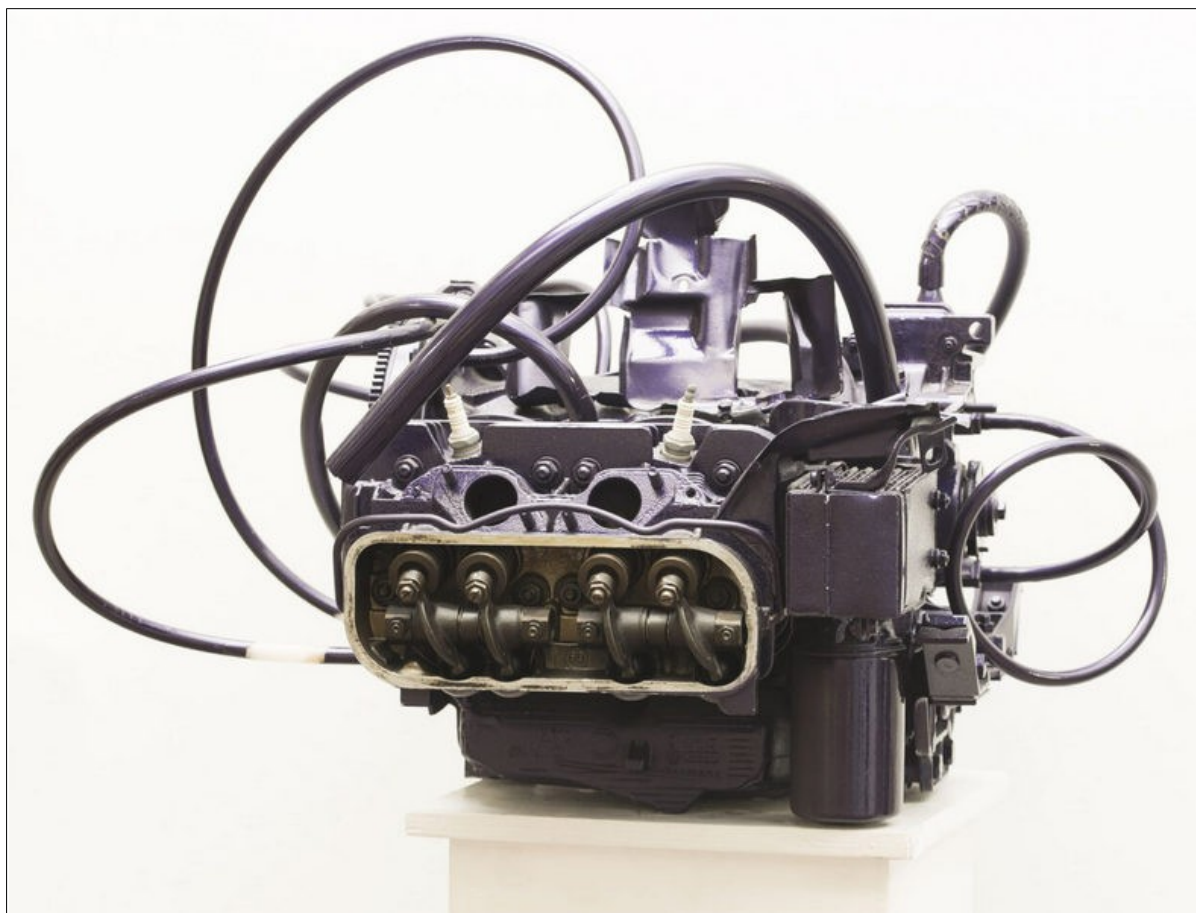
*Jan Kotík, foto převzato z časopisu
Český svět 3. 1906/1907*

výtvarno

♦ *Pištěk & Pištěk, dva světy* – tak se jmenuje expozice, která v pražské Galerii Villa Pellé, která představí dva malíře, spjaté tou nejužší rodinnou vazbou, kteří

však přes nespočet výstav a úspěšných projektů vystavovují společně poprvé.

Letošní devadesátník Theodor Pištěk, který vstoupil na scénu počátkem 60. let minulého století, je skutečnou legendou, klíčovou postavou hyperrealistického malířství a světově uznávaným kostýmním výtvarníkem. Jeho syn Jan patří ke generaci 80. a 90. let, která spoluurčovala postmoderní směr českého malířství po pádu komunismu.

Přes různost stylů, kteří si oba samostatně vypracovali, je spojuje důvěra v sílu obrazu i touha po dokonalosti a co největší umělecké přesvědčivosti. Oba tvůrci kladou velký důraz na kvalitu provedení výstavy, která je v jejich pojetí více než jenom expozicí a snaží se připravit divákovi co nejkomplexnější vizuální zážitek.

„Unikátní první společná výstava Theodora Pištěka a Jana Pištěka je pokračováním našeho úspěšného cyklu, v jehož rámci v galerii představujeme vynikající umělce v mezigeneračním dialogu,“ uvedla ředitelka Villy Pellé Vladana Rýdlová. „V minulosti byla takto koncipována kupříkladu přehlídka Miroslava Mirvalda a Jana Kalába nazvaná Kód geometrie nebo letošní výstava Paralely přinášející pohled na tvorbu Stanislava Kolíbala a Karla Štědrého.“

Zajímavým detailem výstavy je i fakt, že ji spolu s umělci připravili také dva kurátoři.

„Jan Pištěk je bytostný malíř, který neustále hledá a experimentuje,“ řekl kurátor Petr Volf o autorovi, terému se ve Ville Pellé věnuje, a dodal: „Usiluje o podání své verze skutečnosti, snaží se dostat pod povrch věcí a jevů, hluboce se

zajímá o krajinu, přírodu, živly, malý i velký svět a jejich průniky, sleduje nejrůznější znamení a sny. Je vášnivým pozorovatelem, uplatňuje zvýšenou citlivost, intuici stejně jako racionální poznání, což je velmi vzácná kombinace.“

Jan Pištěk (1961 v Praze) ve Ville Pellé představí svoji tvorbu pocházející především z období posledních pěti let, jež reflektuje jeho zájem o přírodní a civilizační fenomény. Podle obrazu *Dva světy*, / **VPRAVO**

který autorův přístup zosobňuje, dostala celá výstava název. Nebudou chybět ani ukázky poměrně vzácné figurální malby a exkluzivní premiéru budou mít objekty vycházející

z malířského cyklu Znamení, které vznikly v letošním roce a spolu s obrazy tvoří kompaktní výstavní soubor.

Výběr z díla živoucí legendy a letošního jubilanta Theodora Pištěka s autorem připravil kurátor Martin Dostál. Výstava nabízí mimořádný průřez jeho tvorbou. Od dosud nevystavených děl z období přelomu 50. a 60. let, jako je obraz *Hudebníci* nebo portrét filmového režiséra Františka Vláčila, který Theodoru Pištěkovi otevřel cestu k filmu.

„Theodor Pištěk velmi dlouho ‘nevpouštěl’ tyto práce do souhrnu svého díla – *Hudebníci* dlouho viseli v kuchyni jeho mukařovského domu, po jejich restaurování pak byly okamžitě zakoupeny do pražské Kunsthalle; Portrét Františka Vláčila zase dlouho ležel na půdě, odkud ho svého času vyzvednul syn Jan a náročně zrestauroval. Vystavení těchto, a několika dalších obrazů, může vzbudit v jubilejním pištěkovském roce vpravdě malou senzaci,“ řekl k výstavě další z kurátorů Martin Dostál.

Theodor Pištěk se narodil 25. října 1932 v Praze v umělecké rodině, jeho rodiči byli herec Theodor Pištěk a herečka Marie Ženíšková a jeho pradědečkem byl malíř František Ženíšek, příslušník generace Národního divadla. V letech 1948 až 1952 navštěvoval Vyšší školu uměleckého průmyslu v Praze. Na Akademii výtvarných umění v Praze studoval v ateliéru Vratislava Nechleby (1952–1959)

a rok strávil v ateliéru Antonína Pelce. Na Akademii se seznámil s Hugem Demartinim, Bedřichem Dlouhým, Janem Koblasou, Jaroslavem Vožniakem nebo Karlem Neprašem, s nimiž ho pojilo celoživotní přátelství. Klíčové bylo setkání s filmovým režisérem Františkem Vláčilem, který jej v roce 1959 oslovil pro výtvarnou spolupráci na filmu Holubice, kde Pištěk vytvořil kostýmy. Od té doby se podílel jako výtvarník kostýmů na více jak stovce filmů. Svou první samostatnou výstavu měl v roce 1960 v pražském Filmovém klubu. Vytvořil kostýmy pro vrcholné filmy Františka Vlácilá Markéta Lazarová (1968) a Údolí včel (1967). Na Expo 1967 v Montréalu spolupracoval na výtvarném řešení výstavy Člověk a jeho svět. Za kostýmní návrhy k filmu Miloše Formana Amadeus (1984) obdržel cenu americké filmové akademie Oscar. Za kostýmy k filmu Valmont (1989) stejného režiséra obdržel nejvyšší francouzskou filmovou cenu César. Po zvolení Václava Havla prezidentem navrhl uniformy Hradní stráže. V roce 1990 inicioval s Jiřím Kolářem a Václavem Havlem založení Ceny Jindřicha Chaluppeckého. V roce 1993 se uskutečnila jeho rozsáhlá výstava v Alšově jihočeské galerii v Hluboké nad Vltavou, roku 1997 pak v Galerii hlavního města Prahy v Městské knihovně. Za dlouhodobý umělecký přínos v oblasti kinematografie obdržel v roce 2004 cenu Český lev. Jako jediný Čech byl roku 2011 zařazen na výstavu East of Eden v budapešťském Ludwigově muzeu, která se věnovala hyperrealistickým tendencím ve Spojených státech a v západní a východní Evropě. U příležitosti umělcových osmdesátin v roce 2012 uspořádala jeho retrospektivní výstavu Národní galerie v Praze. Další velkou retrospektivu měl v roce 2019 v brněnském Domě umění. V roce 2022 se pak po devětadvaceti letech vrátil do Alšovy jihočeské galerie v Hluboké nad Vltavou s výstavou Senzační realismus.

Jan Pištěk se narodil 10. srpna 1961 v Praze. Vystudoval Akademii výtvarných umění (1980 až 1986), kde se poté v roce 1990 stal odborným asistentem profesora Bedřicha Dlouhého. Působil vedle takových jmen, jako Demartini, Kolíbal, Malich, Nepraš, Sopko nebo Načeradský. Od roku 1995, se mohl plně soustředit na vlastní uměleckou tvorbu. V roce 1993 mu komise amerických kritiků a teoretiků udělila malířské stipendium v New Yorku a o rok později strávil několik měsíců střídavě na dobrodružném pobytu v divoké přírodě Skalistých hor a cestováním po přírodních rezervacích a studijně-společenském pobytu v centru New Yorku. Svou tvorbu od roku 1987 pravidelně představuje na samostatných výstavách, kterých už absolvoval čtyři desítky, mnohokrát se zúčastnil nejrůznějších skupinových přehlídek doma i v zahraničí. Významná byla jeho spolupráce s avantgardní galerií Behémót, kde ve druhé polovině devadesátých letů několikrát prezentoval svoje obrazy na koncepčních expozicích. V roce 2013 vystavil v Malé dvoraně Veletržního paláce pražské Národní galerie monumentální obraz Pod povrchem (rozměry 395×1390 centimetrů), na němž pracoval dva roky a který evokoval postapokalyptické město. Jeho díla jsou zastoupena ve sbírkách Národní galerie v Praze, Galerie hlavního města Prahy, Alšově jihočeské galerii v Hluboké nad Vltavou, Kunsthalle Praha, Sbírcce Collett Prague/Munich manželů Lettenmayerových, Sbírcce galerie Behémót Praha, Galerie Magna v Ostravě a řadě kolekcí

domácích i zahraničních sběratelů. Vedle volné tvorby se Jan Pištěk věnuje návrhům kostýmů pro film a divadlo.

(Villa Pellé)

pozdní sběr

♦ **TANVALD –**

MĚSTO TANVALD POŘÁDÁ

---

53. ročník
mezinárodní filmové přehlídky amatérských filmařů

HAF

HUMOR V AMATÉRSKÉM FILMU

22. října 2022

v Kině Jas Járy Cimrmana
od 13.30 hodin

Soutěží se ve 3 kategoriích:

- A) filmy humorné a satirické do 15 minut
- B) filmy s neomezenou tematikou do 1 minuty (Minuta film)
- C) parodie na reklamu do 3 minut

SRDEČNĚ ZVEME - VSTUP ZDARMA

---

www.tanvald.eu

♦ **KRAJ –** Přestože náklady na regionální dopravu rostou, Liberecký kraj do konce letošního roku jízdné v autobusech a vlacích, které objednává, zvyšovat nebude. Pokud na zdražení dojde, bude to nejdříve od Nového roku, řekl náměstek hejtmána pro dopravu Jan Sviták. Rozhodne se o tom v listopadu.

Liberecký kraj zdražoval naposledy v červenci loňského roku, cílem bylo zmírnit propad tržeb zaviněný koronavirovými opatřeními. Nejcitelnější bylo zdražení pro hotovostní platby, kde cena stoupla v průměru o 15 procent. O 11 procent zdražily časové jízdenky a zhruba o 9 procent dražší je od té doby cestování pro držitele krajské karty Opuscard. (Genus)

Eja Kulovaný

trosečník – kulturně-spoločenský e-zin * vydavatel a redaktor: M. Fefík Podobský
fefik.sorry@seznam.cz * nechcete-li e-zin dostávat, dejte vědět!
všechna čísla naleznete na internetu: knihovna.jicin.cz/regionalni-zpravodaj